

Correspondentieadres: Burg.
Bolwidweg 12
3233 DM Oostvoorne
E-mailadres
Redactie
Tekstverwerking/Vormgeving
E-mail

secretariaat.hrm.2000@gmail.com
Ger Buitink en Roel Korpershoek
Ger Buitink
redactie.hrm@gmail.com

Bestuur Randstedelijk Mannenkoor

Voorzitter

Martin Ariaans
06-21884632
voorzitter.hrm.2025@gmail.com

Penningmeester

Hans van Son
06-46737049
boedha1958@gmail.com

Secretaris

Jan Willem Driesprong
06-12506837
secretariaat.hrm.2000@gmail.com

Vice-voorzitter

Willem de Swart
06-30046870
deswartwillem47@gmail.com

Comm. PR

Cor Kreft
06-14274866
prcom.hrm@gmail.com

Comm. Activiteiten

Koos Bouter
06-13372633
j.bouter@kpnmail.nl

2° Penningmeester

Cees Brobbel
0181-414279
cees.brobbel@hetnet.nl

2° Secretaris/notulist

Jan Modderman
06-38599471
jmodderman53@gmail.com

Muziekcommissie

Arjan Breukhoven
010-4211882
info@arjanbreukhoven.nl

Robert Wilschut
06-40175621
rjwilschut@gmail.com

Arie van Sintmaartensdijk
0181-626184
jacomijntje46@gmail.com

Leo Molendijk
06-29434849
l.molendijk@kpnmail.nl

Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Koormeester

1° Koormeester
Leo van Kooij
0181-213952
l.van.kooij@outlook.com

2° Koormeester
Jan Willem Driesprong
06-12506837
secretariaat.hrm.2000@gmail.com

3° Koormeester
Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Gastheren

1° Tenoren
Leo Molendijk
06-29434849
l.molendijk@kpnmail.nl

2° Tenoren
Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Baritons
Jan Modderman
06-38599471
jmodderman53@gmail.com

Bassen
Peter Spanjersberg
06-22935791
peter10021951@gmail.com

vervanger
vacant

vervanger
Cees Neuteboom
0181-620080
cetruneuteboom@outlook.com

vervanger
Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@gmail.com

vervanger
Peter Hoevenaars
0181-310807
pjhoevenaars@planet.nl

Diversen

Erelid: Ton Kooren en Ger Beikes

Repetities: Iedere donderdag om 19.30 uur in De Verbinding, Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkenisse, 0181-610362

Contributie: € 23,00 per maand; over te maken per eerste van de maand op RABO bank nr.:
IBAN NL24 RABO 3160 3246 13 van Het Randstedelijk Mannenkoor te Spijkenisse.

Donateur worden? : Voor slechts € 50,00 per jaar kunt u het koor steunen. In ruil voor die steun krijgt u gratis 1x toegangskaart voor eigen concert naar keuze en 6 x per jaar het clubblad Randverschijselen. Betaling zie contributie.

Kledingbeheer: Cors Weijers, Maasboulevard 137, 3207 RL Spijkenisse Tel. 06-80131042
E-mail: cweijers@chello.nl

Kleding:
Formeel 1: rood jasje, gilet, zwart overhemd, rode vlinderstrik (nieuw), rode pochet (nieuw), zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.
Formeel 2: zwart smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.
Formeel 3: crèmekleurig smokingjasje, ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.
Diversen : bij formeel 2 en 3 kunnen we gebruik maken van rode vlinderstrik/rode pochet (nieuw) of gestreepte vlinderstrik/pochet.

Website: www.randstedelijkmannenkoor.nl
E-mail: info@randstedelijkmannenkoor.nl

15

26

blz. 2-3	Colofon
blz. 4	Inhoudsopgave
blz. 5-6	Van de voorzitter
blz. 7	Van de redactie
blz. 8	Wie is er jarig
blz. 10-13	Ook Galm viert zijn 25 jarig jubileum
blz. 15	Column: De schreevende paradox
blz. 16-18	Hoe maak ik gebruik van een Karaoke
blz. 20-21	Schubert en de Lindeboom
blz. 22-24	Concert 4 mei 2025
blz. 26-34	Waarom niet nu (deel 2)
blz. 35-36	Het vergeten vergaderen
blz. 37-38	De sportschool

van de voorzitter

Voordat er een woordje van de voorzitter geschreven wordt, ben je vooral, even aan het mijmeren waarover we dit keer gaan hebben. Hierbij realiseer ik mij, dat bij deze verschijning van de “Randverschijnselen”, de 100 dagen voorzitterschap inmiddels zijn bereikt.

Dus de tijd van “alles is de eerste keer”, is nu wel voorbij. Met andere woorden, het begint zo langzamerhand wel te wennen.

Wat ik zeker geleerd heb in deze periode is, dat het voorzitterschap van een groot *enthousiast* koor, geheel iets anders is dan het leiden van een productiebedrijf.

Ik moet zeggen, het gaat ook zeker steeds leuker worden en dit ondanks de uitdagingen die er zijn of er nog aan gaan komen.

Ooit heb ik tijdens een lastige toespraak aangegeven hoe je met uitdagingen om kunt gaan:

**Zorg dat je van elke uitdaging geniet
Probeer het, meer dan je best doen kan je niet**

De grootste uitdaging op dit moment is wel, hoe houden we “Het Randstedelijk Mannenkoor” financieel gezond.

Zo heeft een van de bestuursleden het idee geopperd om het koor nog meer bekendheid te geven bij de inwoners van Voorne en Putten.

Iedereen heeft inmiddels gemerkt dat er, tijdens de repetitieavond van 13 maart, opnames gemaakt zijn door de plaatselijke “Tv-zender Linq”. Ook zullen zij opnames gaan maken tijdens ons 4 mei concert in Brielle.

Nu hopen wij dat door deze acties er meer bekendheid van “Het Randstedelijk Mannenkoor” komt bij de bewoners van Voorne en Putten.

Ik wil ook aan onze leden vragen om, bijvoorbeeld bij vrienden en/of kennissen, deze opnames onder de aandacht te brengen.

Wellicht lijdt deze aandacht tot een aantal nieuwe leden.

Martin Ariaans

*Scheepvaartbedrijf
Ant. Kooren BV*

*Koninginnelaan 132
3181 GK Rozenburg*

*Tel. (0181) 21 66 54
FAX (0181) 2196 00*

autotel. 06 - 547 581 75

Met het mooie weer van de afgelopen twee weken zijn we ongemerkt in de lente beland. Over vier weken staat het koor wederom in het verzorgingstehuis Stuifakkers voor een concert in de aanloop naar Pasen. Twee weken later op 4 mei, aansluitend op de nationale Dodenherdenking geeft ons Randstedelijk Mannenkoor een indrukwekkend Herdenkings-en bevrijdingsconcert wat in het teken staat van 80 jaar bevrijding. Dus mis de komende weken geen oefenavond, zodat voor alle uitvoeringen het puntje op de **i** gezet kan worden.

Onze PR commissaris heeft voor deze uitgave bijzonder zijn best gedaan met een vervolg verhaal over de Holland Amerika Lijn. Als dit verhaal met de hand geschreven zou zijn dan zou hij zeker schrijverskramp gekregen hebben. Cor onze dank is groot.

Volgende week 27 maart wordt iedereen op de Algemene Ledenvergadering verwacht. Zorg dat je erbij bent want er zijn veel jubilarissen waarvoor geapplaudisseerd mag worden.

Het clubblad Randverschijnselen heeft af en toe last van een ernstige vermagering. Er zullen ongetwijfeld koorleden zijn die een dieet volgen, maar daar doet Randverschijnselen niet aan mee. Dus mannen zorg ervoor dat de redactie genoeg leesvoer krijgt om redactionele anorexia te voorkomen.

Het volgende nummer verschijnt op 8 mei 2025
Inleveren van kopij uiterlijk op 27 april 2025
Insturen naar: redactie.hrm@gmail.com

Op:	wordt:	jaar:
29 mrt.	Henk Degeling	74
31 mrt.	Bart Mes	75
1 apr.	Kees Brobbel	85
2 apr.	Dick van der Poort	79
7 apr.	Rob v.d. Burgh	78
18 apr.	Paul Stam	73
20 apr.	Hans de Vries	71
23 apr.	Willem de Swart	78
26 apr.	Hans Popelier	75

Allemaal van harte gefeliciteerd en een fijne verjaardag toegewenst.

Ook Galm sport viert zijn 25-jarig jubileum

WEEKBLAD SPIJKENISSE

Het is inmiddels 25 jaar geleden dat het Galm* project in Spijkenisse werd opgestart. Het volgende krantenartikel stond in weekblad Spijkenisse.

"Door middel van de sportmanifestatie en fittest in Sporthal Den Oert op zaterdag 1 november 2003 gaan de ouderen van Spijkenisse voor een leven lang fit. Want zou u als senior niet willen weten hoe u er qua conditie voorstaat? En heeft u al niet zo vaak gedacht dat u eigenlijk weer eens wat aan sport zou moeten doen? Maar ja, wat kan je nog doen en wat is er allemaal te doen in Spijkenisse voor senioren? Deze vragen leefden ook bij Ger en Lenie Buitink. 'Het balletje ging eigenlijk rollen, toen we, nu 25 jaar geleden een brief thuis kregen van de Stichting Welzijn Ouderen over een op te starten Galmproject,' begint Ger zijn verhaal enthousiast. 'Je vindt eigenlijk wel dat je iets aan je conditie moet doen, maar inschrijven voor een bepaalde sport doe je toch niet zo gauw als vijftigplusser. Mijn vrouw en ik hebben ons toen ingeschreven voor die conditietest van het Galmproject en daarna voor de 12 kennismakingslessen;

tot op de dag van vandaag hebben we daar nooit spijt van gehad. En dat niet alleen voor de sport of verbetering van onze conditie, maar ook voor de sociale contacten die we door het Galmproject hebben opgebouwd en uitgebreid.' 'Na een halfjaar sporten hebben we weer een fittest gedaan en dan zie je dat je toch qua conditie vooruit bent gegaan,' vult Lenie aan. 'De dagelijkse dingen zoals trappenlopen, de auto in- en uitgaan, dingen optillen; je kan het net weer iets beter dan voorheen. We hadden het er wel eens over gehad om weer te gaan sporten samen, maar ja voor wat betreft je leeftijd ben je toch wat belemmerd en voel je je tussen de jeugd niet meer zo thuis. Het liefst wilden we met leeftijdsgenoten én in groepsverband sporten; voor ons is de sportprestatie niet meer zo van belang, maar wel het in beweging blijven en de sociale contacten.

En dat is precies wat bij het Galmproject hebben gevonden; we voelen ons echt thuis in de groep. Natuurlijk hebben we ons weer voor de fittest van a.s. 1 november ingeschreven en zijn heel benieuwd hoe we er nu voorstaan.'

Fittest

De fittest die op zaterdag 1 november in sporthal Den Oert tijdens de sportmanifestatie wordt afgenomen, staat onder begeleiding van de Sportraad Zuid-Holland.

Bij de test is ook een arts aanwezig, die bij twijfel advies kan geven over het al of niet deelnemen aan de test. De testzelf duurt ongeveer anderhalf uur en daarna krijgt u deskundig advies over wat voor u een geschikte sport zou kunnen zijn. Tijdens de test wordt o.a. de bloeddruk opgenomen en de reactiesnelheid, het uithoudingsvermogen en de lenigheid worden met behulp van een wandeltest gemeten. 'Die looptest is nog het moeilijkste onderdeel, 'geeft Ger aan. 'Het parcours lijkt zo simpel, maar ondertussen ga je erop stuk! Ook de rek- en strekoefeningen zijn voor mannen een struikelblok.'

'Bij de Galmwerkgroep worden die struikblokken die je hebt met de docent besproken en daar doen we dan ook weer samen speciale oefeningen voor,' vervolgt Lenie.

Sportmanifestatie

In sporthal Den Oert zullen op 1 november a.s. zich ook diverse organisaties en sportverenigingen manifesteren en tevens worden er allerlei demonstraties gegeven. 'Het uitgangspunt van het Galmproject is de doorstroming naar de diverse sportverenigingen,' meldt Janneke Vermaat, sportdocente en herintreedster sinds drie jaar geleden het Galmproject in Spijkenisse van start ging. 'Deze doelstelling is enigszins teruggedraaid; we gaan als groep wel op kennismaking les bij diverse sportverenigingen, maar het blijkt dat niet iedereen hiervan lid wil worden. 'We merken dat de Galmgroepen zeer hecht zijn en het mooiste zou zijn als de mensen het lidmaatschap van een sportvereniging erbij zouden doen; op die manier raken ze de Galmgroep met de voor hen zo noodzakelijke sociale contacten niet kwijt. 'Ik ben dan wel niet naar een echte sportvereniging gegaan,' haakt Ger hierop in, ' maar ik ben door het Galmsporten in sporthal De Akkers wel in aanraking gekomen met de badmintonsport en speel daar nu mee met de plaatselijke badmintonclub.' Ook Lenie meldt vol trots: 'Sinds een maand ben ik op aqua-aerobic. Ik ga daar samen op woensdagochtend met twee mede- Galmgroepsleden Loes en haar echtgenoot naartoe. Het nadeel van een sportvereniging is dat ze veelal 's avonds zijn en daar hebben wij als senioren geen zin of geen puf meer voor; we willen het liefst overdag sporten.' Janneke geeft aan dat deze vraag en de vergrijzing diverse sportverenigingen aan het denken heeft gezet en ze ook meer senioren-vriendelijk worden en hun aanbod daarop aanpassen. 'De aan de sportmanifestatie deelnemende sportverenigingen hebben daar in ieder geval zeker over nagedacht,' zegt Janneke hoopvol. 'Bij de demonstraties kan men gewoon kijken, maar zeker ook meedoen en informatie inwinnen. Er komt ook een kraam met folders, zodat men zich vrij breed kan oriënteren.

Dit verhaal begon 25 jaar geleden in sporthal Den Oert en het Galm project begon met 34 deelnemers in sporthal De Akkers. Uiteindelijk zijn er 5 leden van het eerste uur nog lid en bestaat het huidige clubje nog uit 12 leden. En deze 5 leden kunnen dus met trots hun 25-jarig Galm jubileum vieren.

Ger Buitink

*GALM is ontwikkeld in samenwerking met verschillende regionale en landelijke partners, waaronder GALM consultants werkzaam bij de provinciale sportorganisaties, het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) en de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (KNGU), Centrum voor Beweging en Onderzoek Groningen (CBO), BeginmetBewegen.nu en vele medewerkers die deel hebben uitgemaakt van het landelijk GALM team. De ontwikkeling en coördinatie van het GALM project is in handen van Stichting GALM in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen – Interfacultair Centrum voor Bewegingswetenschappen.

Ontwikkeling GALM

GALM heeft zich kunnen ontwikkelen dankzij startsubsidies van en samenwerking met verschillende partijen: het Ministerie van VWS; de Nederlandse Hartstichting; ZonMw; NOC*NSF; het Fonds Ouderenhulp; Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen; Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie; vier campagnes van het ministerie van VWS namelijk "Nederland in Beweging", de "FLASH campagne", de "Breedtesport Impuls" en het "Nederlands Actieplan Sport en Bewegen"; de financiële en personele input van de deelnemende Nederlandse gemeenten en de eigen bijdrage van de deelnemers.

Regionaal en Landelijk

Bovendien zijn de provinciale sportorganisaties, tegenwoordig gebundeld in Sportkracht 12, de GALM opleiders, de GALM lesgevers, de testleiders en de benadermedewerkers van vitaal belang geweest voor het succesvol uitvoeren van dit grootschalige project. Tevens zijn we natuurlijk erg blij met het grote aantal ouderen dat deelneemt aan de GALM programma's en daardoor meer is gaan bewegen. Wij zijn allen bijzonder erkentelijk voor hun bijdrage en betrokkenheid.

De schreeuwende paradox

Daar staan ze dan, de helden van de tribune. Sjaal strak om de nek, bier in de hand, de stembanden op volle toeren. Negentig minuten lang blèren ze de longen uit hun lijf. Niet altijd even zuiver, maar altijd vol overgave. “Wij zijn de beste!” “Schijt aan de regels!” “Wie niet springt is geen...!” – en ga zo maar door. De volgende dag worden de schorre stemmen met trots gedragen, als oorlogswonden na een strijd op leven en dood.

Maar vraag diezelfde mannen of ze zin hebben om in een mannenkoor te zingen, en je krijgt een blik alsof je ze hebt gevraagd om in een rokje de vogeltjesdans te doen. “Nee joh, dat is toch niks voor mij? Veel te oubollig!” Alsof samen zingen enkel is toegestaan als het gepaard gaat met liters bier en een zekere mate van agressie.

Het is een fascinerende tegenstelling. Op de tribune is zingen een uitlaatklep, een manier om erbij te horen, om samen één te zijn. Maar zodra diezelfde saamhorigheid in een andere setting wordt aangeboden – laten we zeggen een koor, met meerstemmigheid en misschien zelfs een klein beetje discipline – dan is het ineens een brug te ver.

En toch, wie goed luistert, hoort de parallellen. Het ritmische scanderen op de tribune heeft iets weg van een gregoriaans gezang. De melodieën van supportersliederen zijn vaak eeuwenoud, soms zelfs gebaseerd op klassieke composities. En die harmonieën? In een stadion ontstaan ze vanzelf, als duizenden stemmen elkaar versterken. Het enige verschil is de context – en misschien het feit dat niemand op de tribune bang is om vals te zingen.

Misschien is dat het wel. Misschien is de drempel naar een koor niet de muziek, maar de schaamte. In een stadion mag je losgaan zonder angst voor oordeel, want iedereen doet het. In een koor wordt er van je verwacht dat je écht zingt. En dat is eng.

Dus aan alle stadionzangers die denken dat een mannenkoor oubollig is: probeer het eens. Je keel zal je dankbaar zijn, en wie weet – misschien ontdek je dat het helemaal niet zo anders is dan dat wat je al jaren op de tribune doet. Maar dan zonder de kater de volgende ochtend.

Hoe maak ik gebruik van een

Karaoke is in de 70-er jaren van de vorige eeuw ontstaan in Japan. Een opname van een lied waarbij de zang minder luid is gemaakt of zelfs helemaal weg is gehaald. De bedoeling is dan natuurlijk om lekker mee te zingen. Een vermakelijke bezigheid die zich over de hele wereld heeft verspreid. Ja wel, tot zelfs op onder eigen koorwebsite.

In de karaokebars zingt je met de microfoon in de hand het hele nummer. Bij ons is de bedoeling iets anders. Niet met een microfoon in de hand en ook niet het hele nummer in één keer.

Ik zal proberen uit te leggen hoe je het beste met de karaokes kan werken, met het meeste resultaat. Want het is dus de opzet om met een karaoke het koornummer te leren. Natuurlijk studeren we tijdens de repetities aan een koornummer, maar dat kan je precies eender ook thuis doen!

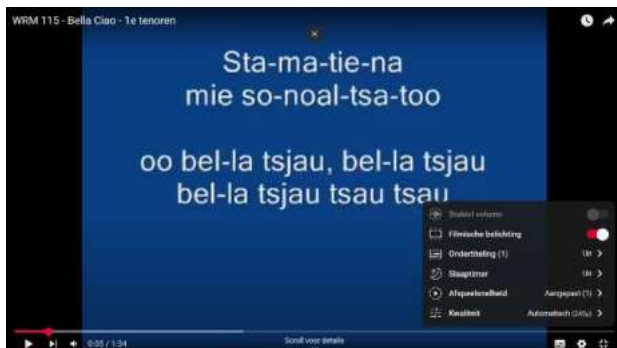
Projectkoren werken niet anders. Het mannenkoor dat ik in Australië mag leiden werkt voornamelijk met karaokes. Met een paar repetities werk ik aan de afwerking en de klank. Dus geen notenstudie, dat wordt thuis gedaan.

Is het verplicht om met de karaokes te werken? Nee hoor, helemaal geen verplichting, maar ... het zingt wel veel gemakkelijker! Je zult er zelf juist veel lol aan hebben, zowel thuis als op het koor.

Hoe gaan we te werk?

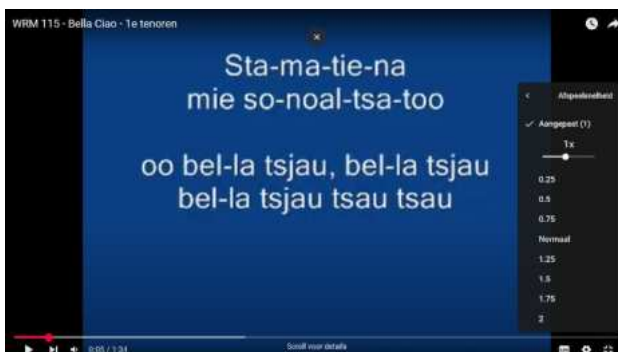
1. Je opent de karaoke-pagina van onze website met de inloggegevens en klik op een koorwerk, op jou eigen partij. In dit voorbeeld Bella Ciao voor de 1ste tenoren.

Rechts onderaan zie je een wielletje, de instellingen. Klik op het wielletje en klik vervolgens op afspeelsnelheid. Zet deze op 75% ... iets langzamer dan de video normaal afspeelt.

2. Links onder zie je een rood bolletje dat je met de muis naar links en naar rechts kunt schuiven.

Leg de muziek voor je klaar en zet je geluid aan en schuif het bolletje naar het begin en klik op start (het driehoekje links onderaan). Zing nu mee. Bij de tijdaanduiding 0'20" schuif je het rode bolletje weer terug naar 0'00". Doe dit een paar keer.

3. Nu ga je verder en laat de video verder doorspelen tot aan 0'36". Bij 0'36" schuif je het rode bolletje terug naar 0'20". Herhaal dit een paar keer terwijl je meezingt.

4. Nu ga je weer een stapje verder het laat de video verder doorspelen tot aan 0'44". Ook dit veel een paar keer herhalen.

5. Tijd voor een kop koffie of thee!

6. We gaan weer verder. Laat de video nu doorspelen tot aan 0'59". Haal het rode bolletje weer terug naar 0'44". Ook dit herhaal je een paar keer.

7. Zo ga je eigenlijk verder, precies zoals wij het bij het repeteren met elkaar ook doen. Niet het hele stuk, maar een paar maten achter elkaar, en ... vooral ... steeds herhalen. Zo leer je het stuk.

Ken je nu het stuk? Helemaal? Het is eigenlijk hetzelfde als met een reclame. De kracht van de reclame is de herhaling. Hoe meer je dus op deze manier een stuk oefent, des te beter zit het straks in je hoofd!

Veel plezier! Ik hoop dat je met dit artikeltje een stapje verder bent gekomen!

Arjan

Der Lindenbaum

Schubert en de lindeboom

Wenen, winter 1827. Franz Schubert slofte door het besneeuwde park, diep verzonken in gedachten. Zijn jas bood weinig bescherming tegen de kou, en zijn briljetje besloeg telkens als hij zuchtend zijn adem liet ontsnappen. Hij voelde zich moe, niet alleen van de wandeling, maar ook van alles wat hem bezighield.

Schubert wist het maar al te goed: zijn gezondheid was broos, zijn geld raakte op, en zijn carrière... ach, wat stelde die eigenlijk voor? Beethoven, zijn grote voorbeeld, was een jaar eerder overleden en had als een titanische reus de muzikwereld achter zich gelaten. En hij? Hij was Franz Schubert, componist van intieme liederen en melancholische melodieën. Geen triomfantelijke symfonieën, geen glorieuze opera's – alleen muziek voor de ziel.

Die middag had hij een bundel gedichten van Wilhelm Müller opengeslagen. *Winterreise*, een reeks sombere verzen over een zwervende man die door sneeuw en kou reist, verbannen door een verloren liefde. Bij het lezen van *Der Lindenbaum* bleef Schubert hangen. Een lindeboom, symbool van jeugdherinneringen en rust, stond daar in de ijzige kou, terwijl de reiziger slechts de dood en de eenzaamheid voelde.

Schubert kon die boom bijna voor zich zien, zoals de lindeboom die vroeger voor het huis van zijn ouders stond. Als kind had hij er in de zomer onder gespeeld, in de schaduw gezeten met vrienden. Hoe anders was zijn leven nu...

Terwijl hij verder liep door de besneeuwde straten van Wenen, klonken de eerste tonen in zijn hoofd. Een zachte, wiegende melodie, als een herinnering aan warmere dagen. Maar hoe verder het lied vorderde, hoe schrijnender de muziek werd. De rust en warmte van de boom waren slechts een illusie. De winter had alles overgenomen.

Thuisgekomen, kroop Schubert achter zijn piano. Zijn vingers vlogen over de toetsen terwijl hij de melodie op papier zette. Het begon als een vriendelijk volksliedje, maar al snel trok een kille wind door de harmonieën. De majeuretoonsoort kantelde naar mineur – een zachte lokroep veranderde in een huiveringwekkend spookbeeld.

Toen de laatste noot was genoteerd, leunde Schubert achterover. *Der Lindenbaum* was geen simpel liefdeslied geworden, maar een muzikale reis tussen herinnering en werkelijkheid, tussen verlangen en de onontkoombare dood.

Hij glimlachte flauwtjes. Misschien zou niemand het begrijpen zoals hij het voelde. Maar dat gaf niet. De boom stond daar, en de muziek was er nu ook. En zolang zijn lied werd gezongen, zou de lindeboom blijven fluisteren in de koude wind.

Burt Ginkie

Concert 4 mei 2025.

Onderhand weten we het allemaal, het Herdenkings-Bevrijdingsconcert 2025 gaat door.

Er wordt herdacht en gevierd, dat Nederland 80 jaar geleden bevrijd werd.

En dat zal door Nederland gevierd worden.

En zo ook in Brielle.

De gemeente “Voorne aan Zee” heeft te kennen gegeven, dat zij gedurende het Herdenkings-, Bevrijdingsconcert 2025, ook graag aandacht willen besteden aan het 40-jarig bestaan van jumelage tussen de steden Brielle en Havlíčkův Brod.

Voor de enkeling die hier nog nooit van gehoord heeft, onderstaand een korte uitleg.

De vriendschapsband (jumelage/twinning) tussen de steden Havlíčkův Brod en Brielle dateert van 1985-1986 en was de eerste twinning tussen een stad in toen nog Tsjecho-Slowakije en een stad in het westen van Europa.

En dat is zeer uitzonderlijk, omdat pas 4 jaar later de Berlijnse muur werd geopend op 9 november 1989.

Het HBBC (**Havlíčkův Brod, Brielle, Comité**) is sinds 1985-1986 actief in de toenmalige gemeente Brielle (Brielle, Vierpolders en Zwartewaal) en Havlíčkův Brod.

Het HBBC heeft zich tot doel gesteld, het bevorderen van de vriendschapsbanden tussen de inwoners van Havlíčkův Brod (ca. 24.00 inwoners) in Tsjechië en de inwoners van de gemeente Brielle (ca. 18.00 inwoners).

Dat probeert zij te doen door het organiseren en ondersteunen van uitwisselingen en het bevorderen van contacten op verschillende gebieden.

Al vele jaren vinden er uitwisselingen en contacten plaats op vele gebieden:

- Leerling uitwisselingen tussen de scholen van voortgezet onderwijs.
- 1 april: Inwoners uit Havlíčkův Brod vieren samen met inwoners van Brielle de bevrijding van de Spaanse overheersing, in historische kleding.
- Een delegatie uit Brielle woont in Havlíčkův Brod de bevrijdingsfeesten bij in mei.
- Uitwisselingen op bestuurlijk niveau.
- Muzikale uitwisselingen.
- Kunstexposities in beide steden.
- Kunstopdrachten: o.a. de beeldengroep “Komunikace” (Radek Dvořák) op het Havlíčkův Brodplein in Brielle (zie foto volgende pagina).

Wat zeker een traditie is geworden is, dat Havlíčkův Brod jaarlijks de Kerstboom voor de Markt in Brielle schenkt.

Het HBBC zorgt verder voor de aankleding van de meestal zeer grote en hoge boom.

Als tegenprestatie verzorgen een aantal inwoners van Brielle jaarlijks, tijdens de Tsjechische Bevrijdingsdag op 8 mei, de gratis uit te delen **“Oliebollen”**.

Ik hoop dat je nu een beetje kunt begrijpen, waarom er aandacht gevraagd wordt voor deze **“jumelage”** tussen de steden Brielle en Havlíčkův Brod.

Martin Ariaans.

Onderstaand een aantal herinneringsfoto's van mij persoonlijk van deze uitwisselingen.

Onthullen van het kunstwerk
"Komunikace" van Radek Dvořák
op het Havlíčkův Brodplein
(Brielle) in 2016.

Kerstboom op de Mark te Brielle

Uitdelen oliebolletjes te Havlíčkův Brod

Centrale plein in Havlíčkův Brod

Waarom niet nu

(2)

Geschiedenis van de Holland-Amerika Lijn

In dit tweede deel van de geschiedenis van de Holland-Amerika Lijn gaat het over het schip de Nieuw Amsterdam II. De Nieuw Amsterdam werd vaak liefkozend de "Lieveling der Nederlanders" genoemd en was werkelijk een zeer elegant en knap schip. Dit geliefde schip van de Holland America Line had een zeer bewogen carrière inclusief dienst.

De **Nieuw Amsterdam** was een Nederlands passagiersschip gebouwd in Rotterdam voor de Holland-Amerika Lijn (HAL). Deze *Nieuw Amsterdam*, het tweede van de vier HAL-schepen met deze naam, wordt door velen beschouwd als het mooiste Nederlandse passagiersschip van zijn tijd.

Bouw en tewaterlating

De eerste *Nieuw Amsterdam* van de Holland-Amerika Lijn werd in 1930 opgelegd. Met enkele jaren vertraging, onder andere vanwege een reorganisatie van de HAL, werd op 5 januari 1936 de kiel gelegd

voor een nieuw schip voor de trans-Atlantische route. Met 35.000 brt zou dit het grootste passagiersschip van Nederland worden. Oorspronkelijk zou het nieuwe schip *Prinsendam* gaan heten. Dit werd echter veranderd in *Nieuw Amsterdam*, doelend op het eerdere schip op de route en op de oorspronkelijke naam van de stad New York. Het schip werd gebouwd door de Rotterdamsche Droogdok Maatschappij (RDM) en in april 1937 gedoopt door koningin Wilhelmina.

In tegenstelling tot andere schepen van die tijd, werd er bij het ontwerp van de *Nieuw Amsterdam* geen rekening gehouden met een eventuele rol in oorlogstijd, bijvoorbeeld als hospitaalschip. In plaats hiervan werd het schip met trots aangeprezen als vredesschip.

Interieur

De *Nieuw Amsterdam* werd gezien als het nationale vlaggenschip en visitekaartje voor Nederland, zoals de *Normandie* dat was voor Frankrijk, de *Queen Mary* voor het Verenigd Koninkrijk en de *United States* later voor de Verenigde Staten. Nederlandse kunstenaars wilden desgevraagd dan ook graag bijdragen aan de inrichting van het nieuwe schip. Als dank voor de vele opdrachten kreeg de Holland-Amerika Lijn van het Nederlands Kunstverbond een bronzen beeld, *Naakt met Bloem*, aangeboden dat door Hendrik Chabot werd vervaardigd. Het werd geplaatst op de trap in de vertrekhal. Waarschijnlijk stelt het de godin Fortuna voor die een groet brengt aan hen die hun geluk elders gaan beproeven. De onthulling vond

plaats op 8 maart 1940. In de oorlog is het beeld uit het zicht verdwenen. In 1998 is een tweede exemplaar van het beeld op de trappen in de tegenwoordige Cruise Terminal aan de Wilhelminakade te Rotterdam geplaatst.

Het schip werd ingericht in art deco. Er waren moderne architecten bij betrokken, zoals J.P.L. Hendriks, Hendrik Wijdeveld, J.J.P. Oud en Sybold van Ravesteyn. De inrichting werd verder gekenmerkt door licht, elegantie en een moderne uitstraling. De *Nieuw Amsterdam* kreeg dan ook de bijnaam schip van morgen.

Een hoogtepunt in de inrichting van het schip was het eersteklasrestaurant, met een plafond bekleed met Marokkaans leer en muraanoglas en pilaren bedekt met bladgoud. Een van de twee zwembaden aan boord was Delfts blauw betegeld.

Ook had het schip een theater met airconditioning en ontworpen op basis van de laatste akoestische inzichten. Bij de ingang van het theater voor de kajuitklasse was een decoratief lakpaneel in rood, zwart, goud en kastanjebruin van Reijer Stolk. Tot dusver was er slechts één ander passagiersschip met een eigen theater, de Franse *Normandië*. Ook uniek in die tijd was het feit dat de eersteklas passagiers konden beschikken over een eigen badkamer.

Vooroorlogse jaren

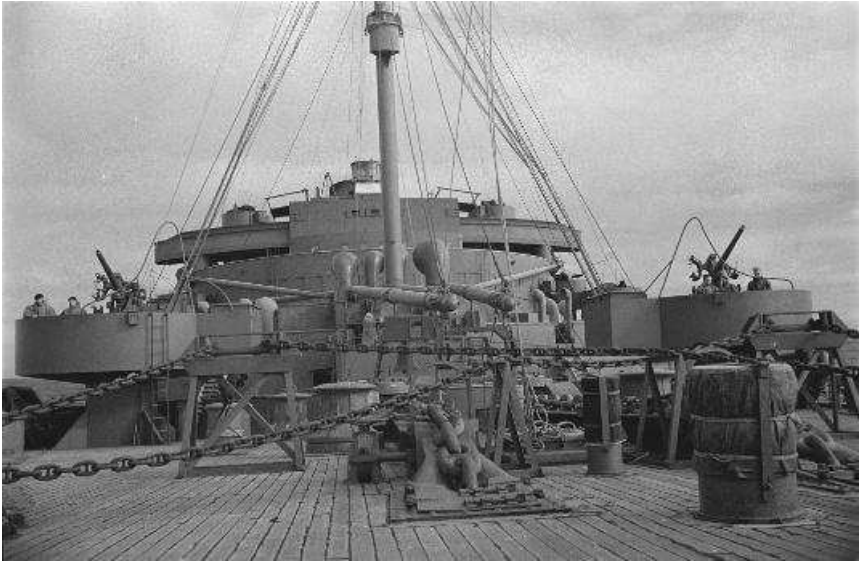
Op 23 april 1938 begon de *Nieuw Amsterdam* met proefvaarten op de Noordzee. Vervolgens werd het overgedragen aan de HAL en officieel als Nederlands koopvaardijship geregistreerd. Het maakte de eerste reis op 10 mei 1938 naar New York. Hoewel kleiner en minder snel dan andere schepen van die tijd, werd de *Nieuw Amsterdam* populair en winstgevend vanwege de unieke vorm en inrichting.

Oorlogsjaren

Het schip had nog maar 17 reizen gemaakt toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Het schip werd hierdoor meteen opgelegd in Hoboken, in New Jersey. Daar zou het een jaar lang blijven liggen. Toen Nederland in 1940 werd ingenomen door Hitlers legers, werd de *Nieuw Amsterdam* door de Britse overheid ingezet als troepentransportschip. Hiervoor werden extra keukens geconstrueerd, ruimtes ingericht met talloze hangmatten en werd bewapening aangebracht. 2000 ton originele meubels en decoraties werden uit het schip verwijderd en in San Francisco opgeslagen.

De eerste reis als troepentransportschip werd in januari 1941 gemaakt, van Australië naar Bombay. Het werd hierbij vergezeld door andere beroemde passagiersschepen die troepen vervoerden, zoals de *Queen Mary*, *Mauretania*, *Aquitania*, *Empress of Britain* en *Andes*. Het schip deed dienst tijdens de slag om Madagaskar en Operatie Pamflet.

In mei 1944, toen de *Nieuw Amsterdam* voor anker lag in New York, bezocht toenmalig prinses Juliana, dochter van koningin Wilhelmina, het schip voor een lunch en rondleiding.

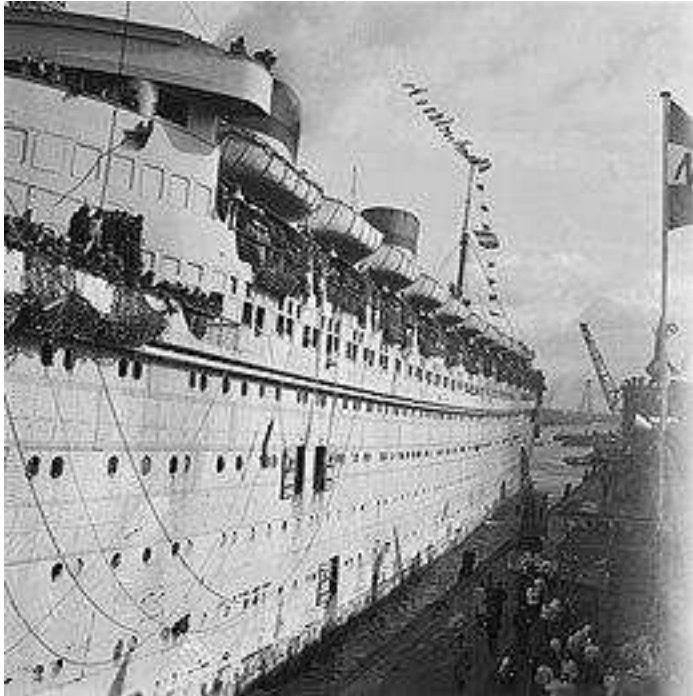

Uitzicht vanaf het voorschip naar achteren in 1944, met luchtafweergeschut geïnstalleerd bij de voormast en op de brug.

In oktober en november 1945 werden 5.000 Nederlandse troepen en burgers van Southampton naar Singapore gebracht op hun weg naar Nederlands-Indië. Daarna werd de *Nieuw Amsterdam* ingezet bij de repatriëring van Indische Nederlanders. Op 8 december verliet het schip Singapore met 3.800 Nederlandse staatsburgers, waaronder 1.200 kinderen. De kinderen waren erg zwak na jaren te hebben doorgebracht in Japanse kampen. Een mazelen infectie brak uit aan boord van het schip en veel van de kinderen stierven.

Gedurende de oorlogsjaren vervoerde de *Nieuw Amsterdam* meer dan 350.000 soldaten en legde het 530.000 zeemijl af.

In 1946 werd het schip weer teruggegeven aan de HAL. Toen het op 10 april 1946 triomfantelijk terugkeerde in Rotterdam, nog volledig in grijze oorlogskleuren met alleen de HAL kleuren op de schoorstenen, werd het door vele duizenden aan de kades begroet.

Aankomst van de *Nieuw Amsterdam* in Rotterdam

Herbouw na de oorlog

De zes jaar in oorlogsdienst hadden hun sporen nagelaten op de *Nieuw Amsterdam*. Achttien maanden waren nodig om het schip weer om te bouwen tot passagiersschip. 3000 stoelen en 500 tafels werden teruggestuurd naar de oorspronkelijke fabrikanten om te worden gerestaureerd. Een kwart van alle meubels moest geheel worden vervangen. De rubber vloermaterialen en bijna alle vloerbedekking werden ook vernieuwd. Vloeren, plafonds, betimmering, bedrading: alles werd gereviseerd, schoongemaakt of vervangen. Alles, tot aan de houten railings op het dek, droeg de sporen van soldaten die op de *Nieuw Amsterdam* hadden gevaren.

Naoorlogse dienst

Op 29 oktober 1947 kwam de *Nieuw Amsterdam* weer in de vaart. Door de drastische verbouwing was het schip 400 brt groter geworden. Het brutotonnage was nu 36.667 brt.

Gedurende de eerste jaren na de oorlog voer het schip succesvol op de trans-Atlantische route. Samen met de *Willem Ruys* van de Koninklijke Rotterdamsche Lloyd en de *Oranje* werd de *Nieuw Amsterdam* beschouwd als de Grote Drie van de Nederlandse passagiersvaart.

Kleine verbouwingen in de jaren 1950 zorgden ervoor dat het onverminderd populair bleef ondanks de komst van nieuwere schepen. Onder andere werd airconditioning geïnstalleerd en werden stabilisatoren aangebracht. Ook werd het oude drie-klassen systeem ingeruild voor de modernere indeling in eerste klasse en toeristenklasse.

Einde

In de jaren 1960 begon het schip grotere ouderdomsproblemen te vertonen. De stoomketels werden in 1967 vervangen door Wilton-Fijenoord in Schiedam.

Vanwege de moordende concurrentie door de opkomende luchtvaartindustrie, werd de *Nieuw Amsterdam* van de trans-Atlantische route afgehaald en ingezet voor cruises naar het Caribisch gebied. Op 8 november 1971 maakte het de laatste trans-Atlantische reis. In 1972 werd het geregistreerd onder Antilliaanse vlag.

Het oude schip was echter al snel veel te duur in het gebruik en de cruises waren niet meer rendabel. Dit was de genadeslag voor het eens zo bewonderde schip. Op 17 december 1973 nam het afscheid van actieve dienst en werd het opgelegd. Op 9 januari 1974 maakte het nog een afscheidscruise naar Los Angeles. Vervolgens voer het naar Taiwan waar het op 25 februari 1974 arriveerde om te worden gesloopt door Nan Fong Steel Enterprises Ltd.

Aan het verhaal van het paradepaardje van de Holland-Amerika Lijn kwam dus in februari 1974 een einde, en dus ook aan dit verhaal over de *Nieuw Amsterdam II*. En dat gaat weer over in het volgende verhaal, dat van het schip waar ik als kind altijd met ontzag naar keek, de *SS Rotterdam*. Ik woonde eind jaren 50 in de Bellevoestraat in de wijk Middeland in Rotterdam. Op de één of andere manier trok de rivier de Maas mijn aandacht, en zeker de schepen die daar lagen. En ik kreeg het weleens voor elkaar om er even tussenuit te piepen, en mij richting de Parkkade te begeven, waar ze achteraf thuis niet blij mee waren, begrijpelijk want ik was een broekie van een jaar of negen. Maar dat terzijde. En als ik dan bij de fietstunnel kwam van de Maastunnel keek ik mijn ogen uit, o.a. naar het voor mij toen aparte schip van de Holland - Amerika Lijn en dat was de *SS Rotterdam* met zijn twee toch wel typerende schoorstenen.

SS Rotterdam V

Dus in de volgende Randverschijnselen alles over dit mooie schip.

Nu wens ik jullie veel leesplezier over het verhaal van de Nieuw Amsterdam II.

Cor Kreft

Het Vergeten Vergaderen

Henk was een toegewijd lid van het mannenkoor *Con Amore*. Niet per se omdat hij zo goed kon zingen – zijn vrouw had ooit eens opgemerkt dat zijn hoge noten klonken als een kat in een emmer water – maar vooral vanwege de sfeer, de borrels na afloop en de traditionele koorreis naar een obscure Duitse stad waar ze elk jaar “enthousiast” werden ontvangen.

Maar Henk had één zwakke plek: hij was vergeetachtig. Niet in het dagelijks leven – zijn biervoorraad en voetbalwedstrijden stonden haarscherp in zijn geheugen gegrift – maar zodra het over serieuze koorzaken ging, leek zijn brein in winterslaap te gaan. Zo kwam het dat hij op een doodgewone woensdagavond ontspannen op de bank zat, een zak pinda’s op schoot, voetbal op tv, en een koud biertje in de hand.

Precies op het moment dat hij een nootje naar zijn mond bracht, ging zijn telefoon. Het was Kees, de altijd plichtsgetrouwe secretaris van het koor.

“Henk,” klonk het aan de andere kant, met de dreigende ondertoon van iemand die net een misdaad had ontdekt. “Waar ben je?”

“Thuis?” antwoordde Henk, terwijl hij een beetje pinda uit zijn mondhoek veegde.

“Thuis? THUIS?! Het is ALV vanavond!”

Henk voelde zijn maag ineenkrimpen. De Algemene Ledenvergadering! Dat vage, jaarlijkse evenement waar ze discussiëren over de kascontrole, het repertoire en wie er dit jaar het kistje bier voor de kerstborrel moest regelen.

“Ah,” mompelde Henk, in een poging tijd te winnen. “Wacht, dat was vandaag?”

“Ja, dat was vandaag!” brieste Kees. “En jij stond op de lijst om te stemmen over de contributieverhoging! En de nieuwe polo’s! En de aanstelling van de nieuwe penningmeester!”

De nieuwe polo’s? O nee. Dat was een heikel punt. Henk had zich heilig voorgenomen tegen te stemmen, omdat hij had gehoord dat ze misschien *bordeauxrood* zouden worden in plaats van het vertrouwde koningsblauw. En nu, nu zat hij hier, schaamteloos op de bank, terwijl zijn lot – en dat van het koor – werd bepaald zonder hem.

“Eh... kan ik nog komen?” probeerde hij zwakjes.

“Te laat,” zuchtte Kees. “We zijn al bij ‘rondvraag’. Je hebt geluk dat je niet op de lijst stond voor het tellen van de kascontrole, anders had je nu een Excel-bestand vol cijfertjes in je inbox gehad.”

Henk slikte. “En... de polo’s?”

“Unaniem aangenomen.”

Hij voelde hoe het bordeauxrood zijn toekomst binnenkroop. Volgend jaar zou hij zich laten tatoeëren met de vergaderdatum, desnoods op zijn hand. Maar voor nu deed hij het enige wat nog restte.

“Zeg Kees,” zei hij, met de charme van een man die weet dat hij verloren heeft. “Heb je al een biertje gehad na afloop? Nee? Mooi. Ik trakteer.”

Want als Henk ergens wel goed in was, dan was het het verzachten van vergaderschade met een rondje in het café.

Burt Ginkie

De sportschool:

martelkamer of tempel van gezondheid?

Iedereen kent er wel één. Zo'n vriend, collega of familielid die met een fanatieke blik zegt: *"Jij zou echt eens mee moeten naar de sportschool!"* Het wordt gebracht als een gouden ticket naar een beter leven. Gezonder, sterker, energieker! Maar ze vergeten er altijd bij te zeggen dat het ook een kaartje is naar spierpijn, zelftwijfel en ongemakkelijke situaties.

Laten we eerlijk zijn: de sportschool kan een enge plek zijn. De geur van zweet en eiwitshakes hangt er als een permanente mist. Spierbundels hijgen luidruchtig bij het optillen van gewichten die jij niet eens van de grond krijgt. Overal spiegels, zodat je continu geconfronteerd wordt met je eigen stuntelige pogingen om een *deadlift* te doen zonder erbij om te vallen.

En dan is er nog de sociale dynamiek. Je hebt de fanatiekelingen die eruitzien alsof ze hier geboren zijn. Ze kennen elke oefening, elke machine, en praten in mysterieuze termen als *reps* en *gains*. Je hebt de casual sporters die vooral veel praten en af en toe een gewicht optillen om de illusie te wekken dat ze iets doen. En dan ben jij daar, worstelend met de loopband, terwijl je probeert niet op standje 'paniekrun' te belanden.

Maar goed, er zijn ook voordelen. Na een paar weken begin je stiekem resultaat te zien. Die trap naar je appartement voelt minder als een Himalaya-expeditie. Je voelt je sterker, energieker, en ja, zelfs een beetje trots. Bovendien is het een uitstekende manier om schuldgevoelens over je pizzaverslaving te compenseren.

Dus is de sportschool een martelkamer of een tempel van gezondheid? Misschien een beetje van beide. Maar laten we eerlijk zijn: het mooiste moment van sporten blijft toch het moment waarop je klaar bent en jezelf trakteert op een veel te grote eiwitshake (of een burger, want balans is belangrijk).

Burt Ginkie 🤔

Agenda

Donderdag	27 mrt. 2025	Algemene Ledenvergadering in De Verbinding	19:30 uur
Donderdag	17 apr. 2025	Concert in Stuifakkers	19:30 uur
Zondag	4 mei 2025	Herdenking-Bevrijdingsconcert in de Sint-Catharijnekerk in Brielle	20:45 uur
Donderdag	3 juli 2025	Zomeravondconcert in De Verbinding	20:00 uur
Donderdag	4 sep 2025	Brugge (België) St. Salvatorkathedraal Middagconcert Het Randstedelijk Mannenkoor olv. Arjan Breukhoven Matthijs Breukhoven, orgel	15:00 uur
Donderdag	4 sep 2025	Ieper (België) Menenpoort Het Randstedelijk Mannenkoor olv. Arjan Breukhoven zingt bij de Herdenkingsplechtigheid	20:00 uur
Vrijdag	5 sep 2025	Gent (België) St. Baafskathedraal Middagconcert Het Randstedelijk Mannenkoor olv. Arjan Breukhoven Matthijs Breukhoven, orgel	15:30 uur
Donderdag	18 dec 2025	Brielle Grote of St. Catharijnekerk Kerstconcert mmv Het Randstedelijk Mannenkoor olv Arjan Breukhoven	20:00 uur

Wist U dat...?

Het mannenkoor repeteert op donderdagavond in De Verbinding, Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkenisse. Er wordt gerepeteerd van 19:30 uur tot 21:45 uur.